

<i>Datum</i>	<i>Actie</i>	<i>Geleding</i>	
23-03-2021	Ter advies	GMR	Positief advies verkregen
24-03-2021	Ter vaststelling	CvB	
<i>Gepubliceerd op website</i>			

Inleiding

Groeisaam heeft in haar werkgebied jarenlang te maken gehad met afname van het aantal leerlingen door vergrijzing van de bevolking. De komende jaren neemt de krimp af en mogelijk stabiliseert het aantal leerlingen of zal er zelfs groei (gemeenten West Maas en Waal en Beuningen) plaatsvinden door 'binnenkomst' van bewoners van buiten de regio en bouw van nieuwe woningen. In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben sommige scholen nu met groei te maken en andere scholen nog met de voortdurende krimp.

In 2013 heeft Staatssecretaris Sander Dekker de Onderwijsraad om advies gevraagd inzake het in stand houden van de kleine scholen, vanwege zorgen over de kwaliteit van de kleine scholen. De Onderwijsraad heeft daarop een rapport opgesteld met de titel "Grenzen aan kleine scholen" (2013). De Onderwijsraad adviseert de ondergrens van basisscholen vast te stellen op 100 leerlingen en de 'kleine scholen toeslag' af te schaffen, omdat deze toeslag het in standhouden van kleine scholen juist stimuleert.

De staatssecretaris heeft de ondergrens van 100 leerlingen niet overgenomen. Zijn opvolger, minister Slob, heeft de 'kleine scholentoeslag' juist verruimd. Wel is aan de toeslag de voorwaarde verbonden dat kleine scholen samenwerken zoals bij 'borgen van de kwaliteit' is weergegeven.

Uitgangspunten Groeisaam m.b.t. instandhouding kleine scholen

1. Groeisaam wil graag bijdragen aan de leefbaarheid van de dorpen/kernen door scholen zoveel mogelijk in stand te houden.
2. Als ondergrens voor een kleine school hanteert Groeisaam een schoolgrootte van 50 leerlingen. Indien het leerlingenaantal hieronder komt, moet bekeken worden in hoeverre hier van een tijdelijke situatie sprake is (op termijn weer groei) of van een structurele situatie. In het laatste geval zal met directie, team en ouders in gesprek worden gegaan over het voortbestaan van de school.
3. De scholen moeten kwalitatief goed onderwijs bieden conform de Groeisaam kwaliteitsnormen. Vanwege de kwetsbaarheid van de kleine scholen verdienen een aantal aspecten extra aandacht in vergelijking met de overige Groeisaam-scholen. Dit wordt hieronder nader uitgewerkt.
4. De kleine scholen hebben een onderwijsconcept dat past bij de schoolgrootte. Dit betekent dat er grote nadruk wordt gelegd op het zelfstandig werken en leren, het samenwerken (tussen oudere en jongere leerlingen), het geven van instructies in kleine groepen en gedifferentieerd onderwijs.
5. Groeisaam zal vanuit het solidariteitsprincipe geld/diensten inzetten om de kleine scholen te behouden, met name in kernen waar het gaat om de 'laatste' school, mits de kosten voor de instandhouding van de kleinere scholen niet ten koste gaan van de kwaliteit van de andere Groeisaam-scholen. Een voorwaarde is dat de overheidsfinanciering hiervoor (kleine scholentoeslag) blijft bestaan.

Kwaliteitscriteria

De volgende indicatoren zijn belangrijk voor de kwaliteit van alle, maar in het bijzonder de kleine scholen. De kwetsbaarheid van kleine scholen is groter en met minder personeelsleden is het moeilijker het volledige onderwijsaanbod kwalitatief goed te realiseren. Scoren deze structureel (meer dan twee jaar) onvoldoende dan gaan ouders en Groeisaam in gesprek over de toekomst van de scholen:

1. De scholen moeten voldoen aan de indicatoren die de inspectie hanteert in haar toezichtkader en dus een 'voldoende' hebben.
2. Het aanbod met betrekking tot alle vakken waarin onderwijs wordt gegeven moet voldoende zijn. Dit betekent dat ook op de kleine scholen kinderen in aanraking moeten komen met kunst, natuur, cultuur, wetenschap en techniek. Ook muziek- en bewegingsonderwijs moeten op

voldoende niveau gegeven worden. De school moet kunnen aantonen (door o.a. diensten van andere organisaties als muziekimpuls, technieklokalen, sport en bewegen (Actief Maas en Waal) te benutten) dat er jaarlijks aandacht aan deze vakken wordt besteed op een kwalitatief goed niveau.

3. Het sociaal-emotioneel klimaat moet in alle groepen op orde zijn. Dit is voor kleine scholen een bijzonder aandachtspunt, omdat er maar kleine aantallen leerlingen in een groep bij elkaar zitten. Hierdoor is het soms lastig een goed groepsklimaat te creëren en ervoor te zorgen dat alle kinderen in voldoende mate vriendschappen kunnen aangaan en onderhouden.

Borgen van de kwaliteit

Om de kwaliteit op de kleine scholen te borgen zijn een aantal voorwaarden geformuleerd:

1. Samenwerken tussen scholen biedt veel kansen om de gewenste kwaliteit te realiseren. Twee of drie (kleine) scholen vormen daarom met elkaar een 'partnerschap' en werken samen met betrekking tot visieontwikkeling, professionalisering, inzet van personeel en andere aandachtsgebieden.
2. Er worden bij voorkeur leraren benoemd, die de vaardigheden bezitten (of willen leren) om goed te differentiëren en het werken op een kleine school aantrekkelijk vinden.
3. De scholen maken goed gebruik van de diensten van andere instellingen om een breed onderwijsaanbod te kunnen bieden. Denk hierbij aan muziek, sport en bewegen van Actief Maas en Waal, techniek en wetenschap van het Tech-Lokaal, natuureducatie.
4. De scholen borgen een breed en kwalitatief goed onderwijsaanbod door samenwerking met andere scholen, andere organisaties, ouders etc. Wereldoriëntatie, burgerschapsvorming e.d. maakt een wezenlijk onderdeel uit van het onderwijs op de school.
5. De scholen maken werk van actief ouderschap en betrokkenheid van de gemeenschap waar de school deel van uitmaakt. Op deze wijze kunnen de scholen en de dorpsgemeenschap van elkaar profiteren doordat de kwaliteit een impuls krijgt en de binding van ouders, gemeenschap en school wordt versterkt. Waar mogelijk wordt samengewerkt met de peuterspeelzaal/kinderopvang.

Resultaat

Leraren, ouders en kinderen ervaren en benoemen de kleine school als een goede school en onderdeel van de dorpsgemeenschap.

*Lia van Meegen/Anne Verhees
Bestuurders Groeisaam
februari 2021*

Bijlage 'kleine scholentoeslag'

Kleine scholentoeslagen scholen Groeisaam

(peildatum 13-11-2020)

School		DUO					
		(GGL school/t-1)					
		2019/2020			2020/2021		
		Personele Lumpsum	P&A	Totaal	Personele Lumpsum	P&A	Totaal
03TH	't Klòsterhûfke	€ 31.337	€ 9.434	€ 40.771	€ 22.618	€ 6.803	€ 29.421
03UA	Mariënhof	€ 45.101	€ 12.783	€ 57.884	€ 52.551	€ 14.849	€ 67.400
04VI	De Tweestroom	€ 92.385	€ 26.788	€119.173	€ 96.750	€27.537	€124.287
06OK	De Wegwijzer	€ 25.090	€ 7.607	€ 32.697	€ 28.362	€ 8.967	€ 37.329
06SW	St. Victorschool	€ 28.913	€ 7.911	€ 36.824	€ 16.752	€ 4.637	€ 21.389
06VA	St. Lambertusschool	€ 68.689	€ 17.045	€ 35.734	€ 68.162	€20.419	€ 88.581
06ZB	De Octopus	€ 17.339	€ 5.171	€ 22.510	€ 24.018	€ 7.112	€ 31.130
		€ 258.854	€ 86.739	€345.593	€ 309.213	€ 90.324	€399.537